

SZEGEDI ÍTÉLŐTÁBLA
Pf.II.21.089/2017/4. szám

A Szegedi Ítéltábla a Bihari Ügyvédi Iroda (ügyintéző ügyvéd: dr. Bihari Krisztina) által képviselt felperesnek - a Dr. Brandt Eszter ügyvéd által képviselt alperes ellen törzskönyv kiadása és egyéb iránt indított perében a Szegedi Törvényszék 2017. október 10. napján kelt 22.P.20.414/2017/13. számú ítélete ellen az alperes részéről 14. sorszám alatt előterjesztett fellebbezés alapján lefolytatott másodfokú eljárásban - a fellebbezést tárgyaláson kívül elbírálva - meghozta a következő

í t é l e t e t:

Az elsőfokú bíróság ítéletének nem fellebbezett részét nem érinti, megfellebbezett rendelkezését **helybenhagyja.**

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

I n d o k o l á s

Az alperes jogelődje, a Lombard Finanszírozási Zrt. (a továbbiakban: alperes) és a felperes 2007. november 14. napján **(kölcshszerződés száma)** számmal jelölt deviza alapú kölcsönszerződést kötöttek egymással, amely alapján az alperes 3 070 000Ft kölcsönt folyósított a felperesnek az **(gpmú frg.rszm.-a)** frsz-ú, SUZUKI SX4 1,5 típusú gépjármű megvásárlása céljából.

A kölcsönszerződés részét képezte az alperes **(Üsz.1. jelölése)**. számú üzletszabályzata (a továbbiakban: Üsz.), amely egyebek között az alábbi - jelen jogvita és a fellebbezés elbírálása szempontjából releváns - rendelkezéseket tartalmazza.

- IV.7.: „Amennyiben az elsődleges biztosíték opció, és az egyedi kölcsönszerződés futamideje 5 évnél hosszabb, úgy a kölcsönvevő köteles a hitelező felszólítására - az eredeti feltételekkel egyező tartalommal - ismételt vételi jogot engedni, amelynek időtartama legalább a szerződés lejártát követő 3 hónap.”

- IV.9.: „Amennyiben a kölcsönbevevő a kölcsönszerződésben foglalt valamennyi kötelezettségét teljesítette, úgy a hitelező köteles a gépjármű törzskönyvét és a korlátozó bejegyzések törléséhez szükséges nyilatkozatot kiadni.”

- VI.1.: „A Kölcsönbevevő köteles a hatósági nyilvántartásba, a gépjármű forgalmi engedélyébe és a törzskönyvébe a Hitelező javára - Felek között létrejött szerződésnek megfelelően - a vételi jogot vagy a jelzálogjogot és annak biztosítására az elidegenítési és terhelési tilalmat bejegyeztetni és ennek megfelelően úgy rendelkezni, hogy a hatóság a törzskönyvet a hitelező mint a korlátozás jogosítottja részére küldje meg”.

A peres felek a kölcsönszerződés megkötésével egyidejűleg biztosítéki célú adásvételi szerződést kötöttek, és az alperes javára opciós jogot alapítottak a kölcsönösszegeből vásárolt gépjárműre. Az opciós szerződés 4. pontja szerint a hitelező a vételi jogot a szerződés aláírásától számított 5 éves

időtartam alatt, de legfeljebb addig az időpontig gyakorolhatja, ameddig vele szemben a kölcsönszerződésből eredő tartozását a kölcsönbevevő maradéktalanul nem teljesítette. A felek a vételi jog biztosítására az opciós joggal terhelt gépjárműre elidegenítési és terhelési tilalmat is kikötöttek (szerződés 6. pont). Az opciós szerződés 7. pontja a vételi jog gyakorlásának feltételeit rögzíti, amely szerint az alperes a vételi jogát abban az esetben gyakorolhatja, ha a kölcsönbevevő a kölcsönszerződésben megjelölt bármely esedékességi időpontban - az esedékességet követő 15 napon belül - akár részben vagy egészben nem tesz eleget valamely fizetési kötelezettségének, továbbá ha a kölcsönszerződés bármely oknál fogva felmondásra kerül.

Az alperes a szerződéses jogviszony tartama alatt a **(Üsz.1. jelölése)**. számú üzletszabályzata helyébe a **(Üsz.2. jelölése)**. számú üzletszabályzatát léptette, amelynek a „zárt opcióról” rendelkező V/6. pontja szerint a hitelező az opciós jogát az opciós szerződésben kikötött feltételek beálltától kezdődően gyakorolhatja, az opciós szerződésben kikötött időtartam alatt.

Az alperes a szerződést 2015. szeptember 23. napjára felmondta, míg a 2015. augusztus 31. napján kelt levelében nyilatkozott opciós jogának gyakorlásáról.

A felperes módosított keresetében a kölcsön felhasználásával vásárolt gépjármű törzskönyvének kiadására kérte kötelezni az alperest. Kérte továbbá az opciós szerződés 4. pontja, továbbá az Üsz. IV.7. pontja mint jogszabályba ütköző szerződési feltétel, és az opciós szerződés 7. pontja mint tisztességtelen szerződési feltétel érvénytelenségének megállapítását. Keresete indokaként előadta, az opciós szerződésben megállapított vételi jog gyakorlására nyitva álló 5 éves határidő eltelt anélkül, hogy az alperes e jogával élt volna, így az alperes köteles részére a törzskönyvet kiadni. Az opciós szerződés 4. és az Üsz. IV.7. pontját érintő érvénytelenségi keresetét illetően kifejtette, e feltételek az 1959-es Ptk. 375. § (4) bekezdése szerint alkalmazandó 374. § (2) bekezdésében foglaltak megkerülését célozzák, mert az ott megjelölt időtartamot jogellenesen meghosszabbítják. Az opciós szerződés 7. pontja tisztességtelenségét arra alapította, hogy az alperes a vételi jogát bármely csekély összegű fizetési késedelem esetén gyakorolhatja.

Az alperes ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Kifejtette, az opciós joga az utóbb hatályba lépett **(Üsz.2. jelölése)**. számú üzletszabályzat V.6. pontja alapján ún. zárt opció, amelyet az opciós szerződésben kikötött feltétel beálltától kezdődően gyakorolhat, az 5 éves időtartam e feltétel bekövetkeztétől számítandó. Eltérő álláspont esetén, azaz ha a vételi joga a szerződéskötéstől számított 5 év elteltével megszűnt, arra hivatkozott, hogy a törzskönyv a kölcsön visszafizetésének atipikus biztosítéka, ezért mindaddig jogosult a törzskönyvet magánál tartani az Üsz. IV.9. pontja alapján, amíg a felperes nem teljesítette valamennyi fizetési kötelezettségét. A törzskönyv birtokban tartásának a kölcsönszerződéshez kapcsolódó biztosítéki jellege alátámasztására hivatkozott az Üsz. VI.1. és VI.2. pontjára is. Hangsúlyozta, a törzskönyv birtoklásával a felperes rendelkezési jogot szerez a gépjármű felett, így az nem tudja a biztosítéki szerepet betölteni a teljes futamidő alatt. Okszerűtlennek minősítette a Kúria e tárgyban elfoglalt álláspontját, részletezte ezzel kapcsolatos érveit. Álláspontja alátámasztásául bírósági ítéletekre és a Pénzügyi Békéltető Testület ajánlásaira hivatkozott.

Az elsőfokú bíróság ítéletével - egyebek között - kötelezte az alperest a **(gpjmű frg.rszm.-a)** frsz-ú, SUZUKI SX4 1,5 típusú személygépkocsi törzskönyvének kiadására. Ezen ítéleti rendelkezés indokolása szerint a felek a vételi jog biztosítékaként állapodtak meg abban, hogy a vételi joggal terhelt gépjármű törzskönyve az alperes birtokába kerül, miután pedig az Üsz. IV.7. pontja az 1959-es Ptk. 375. § (4) bekezdése és 374. § (2) bekezdése szabályainak megkerülésére irányul, s ezáltal érvénytelen, az opciós jog a szerződés aláírásától számított 5 év elteltével megszűnt,

következésképp az alperesnek nincs jogcíme a törzskönyv birtokban tartására. E körben utalt arra, hogy közérdekű ítélet az alperes más üzletszabályzata vonatkozásában megállapította az ugyanilyen tartalmú szerződési feltétel érvénytelenségét, ezen túlmenően pedig az Üsz. IV.9. és VI.1. pontjaiban foglaltakból sem vonható le olyan következtetés, hogy az alperes az opciós jog megszűnte után is birtokában tarthatja a törzskönyvet.

Az ítélet ellen előterjesztett fellebbezésében az alperes az elsőfokú ítélet részbeni megváltoztatását és a törzskönyv kiadására irányuló kereset elutasítását kérte. Kiemelte, a törzskönyv birtokban tartásának jogát számára biztosító rendelkezés az üzletszabályzatban található (Üsz. IV.9.), nem pedig az opciós szerződésben, alátámasztva ezáltal azt a tényt, hogy a törzskönyv a kölcsönszerződés atipikus biztosítéka, az nem az opciós, illetve az adásvételi szerződést hivatott biztosítani. Erre tekintettel véleménye szerint kizárólag annak van jelentősége a törzskönyv kiadása szempontjából, hogy a felperes teljesítette-e valamennyi fizetési kötelezettségét, annak megtörténteig ugyanis nem kötelezhető a törzskönyv kiadására. Állította, a felperesnek jelenleg is áll fenn tatózása vele szemben, ezért igénye megalapozatlan.

A felperes fellebbezési ellenkérelmet nem terjesztett elő.

A fellebbezés **alaptalan**.

Az elsőfokú bíróság helyesen állapította meg, hogy az alperes az opciós jog biztosítékaként tarthatta a birtokában a törzskönyvet, és miután az opciós joga az annak alapításától számított öt év elteltével megszűnt anélkül, hogy e jogát gyakorolta volna, nincs jogcíme a felperest, mint a gépjármű tulajdonosát megillető törzskönyv birtokban tartására.

Az alperes érvelésével szemben sem az opciós szerződésnek, sem a kölcsönszerződés részét képező alperesi üzletszabályzatnak nincs olyan rendelkezése, amely alátámasztaná az alperesnek azt az álláspontját, miszerint a törzskönyv birtokban tartása a kölcsönszerződés atipikus biztosítéka. Az opciós szerződés 6. pontja szerint a felek a vételi jog - és nem a kölcsönszerződésből eredő kötelezettség - biztosítására kötöttek ki az alperes javára elidegenítési és terhelési tilalmat a vételi jog tárgyát képező gépjárműre. Az Üsz. VI.1. pontja ezzel összhangban rendelkezik úgy, hogy „a kölcsönbevevő köteles a hatósági nyilvántartásba, a gépjármű forgalmi engedélyébe és a törzskönyvbe a hitelező javára - a felek között létrejött szerződésnek megfelelően - a vételi jogot vagy a jelzálogjogot és annak biztosítására az elidegenítési és terhelési tilalmat bejegyeztetni és ennek megfelelően úgy rendelkezni, hogy a hatóság a törzskönyvet a hitelező mint a korlátozás jogosítottja részére küldje meg.” Az idézett szerződési feltétel megszövegezése, annak nyelvtani értelme is azt támasztja alá, hogy a felek a törzskönyv alperes részére történő megküldésével az alperes opciós jogát kívánták biztosítani.

Az Üsz. alperes által hivatkozott IV.9. pontja - az opciós szerződés 4. pontjával együttesen értelmezve azt - csupán annyit jelent, hogy ha a kölcsönbevevő teljesíti a fizetési kötelezettségeit, a hitelező (az alperes) köteles kiadni a törzskönyvet. Nem jelenti azonban egyúttal azt is - az alperes értelmezésétől eltérően - hogy a hitelezőt csak akkor terheli a törzskönyv kiadásának kötelezettsége, ha a kölcsönbevevő maradéktalanul teljesítette fizetési kötelezettségeit. A fizetési kötelezettségek teljesítése - az Üsz. IV.9. pontja nyelvtani értelme szerint - csak azon esetek egyikét szabályozza, amikor a hitelező nem tagadhatja meg a törzskönyv kiadását. Nem vonható le azonban az érintett kikötés megfogalmazásából az a következtetés, hogy akkor is jogosult lenne azt magánál tartani, ha az e jogosultság alapjául szolgáló vételi joga megszűnt.

Önmagában az, hogy az opciós szerződés nem tartalmaz olyan rendelkezést, miszerint az opciós jog megszűnésével az alperes köteles kiadni a törzskönyvet, még nem jelenti azt, hogy a törzskönyv birtokban tartásának joga nem minősülhet az opciós jog biztosítékának. Ezzel ellentétet következtetés nem vonható le az alperes által hivatkozott Üsz. VI.1-2. pontjában foglaltakból sem. Minderre tekintettel nincs jelentősége az alperes azon hivatkozásának, hogy a törzskönyv birtoklásával a felperes rendelkezési jogot nyer a gépjármű felett, mivel a felek nem úgy állapodtak meg, hogy a törzskönyv a kölcsönszerződés atipikus biztosítéka.

Miután az Üsz. IV.7. pontja - ahogyan azt az elsőfokú bíróság helytállóan megállapította - érvénytelen, az alperes az opciós szerződés 4. pontja alapján vételi jogát a szerződéskötéstől számított 5 éven belül gyakorolhatta. Ehhez képest a 2015. augusztus 31. napján kelt levelében tett erre vonatkozó nyilatkozata elkésett, s miután az opciós jog az annak alapításától számított öt év elteltével megszűnt anélkül, hogy az alperes e jogát gyakorolta volna, nincs jogcíme a törzskönyv birtokban tartására, emiatt annak kiadását nem tagadhatja meg.

Nem ért egyet az ítéletábla az alperesnek azzal a hivatkozásával sem, miszerint a Kúria Pfv.V.21.971/2015/6. számú ítélete okszerűtlen következtetésen alapulna. Épp ellenkezőleg, az ítéletábla - hasonlóan az elsőfokú bírósághoz - mindenben osztja a Kúria álláspontját, nevezetesen, hogy a felek megállapodásának irányadó rendelkezései, azaz az Üsz.IV.9. és VI.1. pontja, valamint az opciós szerződés 6. pontja rendelkezéseiből is az a következtetés vonható le, miszerint egymásra épülő kötelezettségként csak az opció, valamint az elidegenítési és terhelési tilalom kikényszeríthetősége érdekében került a törzskönyv a hitelező alperes birtokába.

Csupán utal az ítéletábla arra, a perbeli jogvita elbírálása szempontjából közömbös az alperes által hivatkozott más ítéletek és határozatok tartalma, azok a jelen perben eljáró bíróságot nem kötik.

A kifejtettekre tekintettel az ítéletábla az elsőfokú ítéletét fellebbezéssel érintett rendelkezését a Pp. 253. § (2) bekezdése alapján helybenhagyta.

Az alperes a fellebbezéséhez kapcsolódó fellebbezési eljárási illetéket leróta, azt a jogorvoslati kérelme sikertelenségére tekintettel viselni köteles, míg a pernyertes felperesnek a fellebbezési eljárással kapcsolatban igazolt költsége nem merült fel, így másodfokú perköltség viseléséről az ítéletáblának nem kellett rendelkeznie.

Az ítéletábla a Pp. 256/A. § (1) bekezdés f) pontja alapján bírálta el a fellebbezést tárgyaláson kívül.

Szeged, 2018. február 13.

Dr. Szeghő Katalin sk.
a tanács elnöke

Dr. Lengyel Nóra sk.
előadó bíró

Zanócné dr. Ocskó Erzsébet sk.
áblabíró